

Jerzy Kosiewicz

Wartości i wzory kulturowe dalekowschodnich sztuk i sportów walki

Idō - Ruch dla Kultury : rocznik naukowy : [filozofia, nauka, tradycje wschodu,
kultura, zdrowie, edukacja] 4, 394-395

2004

Artykuł został zdigitalizowany i opracowany do udostępnienia w internecie przez Muzeum Historii Polski w ramach prac podejmowanych na rzecz zapewnienia otwartego, powszechnego i trwałego dostępu do polskiego dorobku naukowego i kulturalnego. Artykuł jest umieszczony w kolekcji cyfrowej bazhum.muzhp.pl, gromadzącej zawartość polskich czasopism humanistycznych i społecznych.

Tekst jest udostępniony do wykorzystania w ramach dozwolonego użytku.

RECENZJE KSIĄŻEK I FILMÓW REVIEWS OF BOOKS AND FILMS

JERZY KOSIEWICZ
AWF Warszawa

Wartości i wzory kulturowe dalekowschodnich sztuk i sportów walki¹ / The cultural values and patterns of far-eastern martial arts and sport

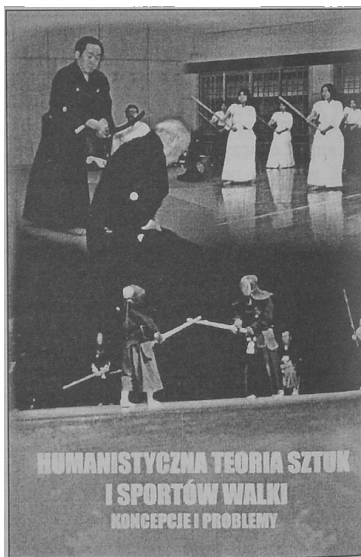
Humanistyczna teoria sztuk i sportów walki – koncepcje i problemy [Humanistic theory of martial arts and sport – conceptions and problems], pod redakcją Wojciecha J. Cynarskiego i Kazimierza Obodyńskiego, Rzeszów, Wydawnictwo Uniwersytetu Rzeszowskiego, 2003, ss. 228

Na wstępie swojej opinii chciałem pogratulować Wydawnictwu Uniwersytetu Rzeszowskiego inicjatywy dotyczącej publikacji książki zawierającej wypowiedzi wielu znakomitych specjalistów w zakresie dalekowschodnich sztuk walki i ich sportowych odpowiedników, autorów wywodzących się z Polski i z zagranicy. Do w zasadzie wyczerpującej listy znakomitych badaczy, znawców humanistycznych aspektów sztuk i sportów walki można było dodać jeszcze artykuł pióra Stanisława Tokarskiego – wybitnego orientalisty i eksperta ogniskującego swoją uwagę przede wszystkim na dialogu kultur.

Praca zbiorowa, jak wiem ze swojego doświadczenia, jest bardzo trudnym – z organizacyjnego punktu widzenia – zamierzeniem badawczo-publikacyjnym. Dlatego też zgromadzenie bardzo dobrych tekstów wielu wyśmienitych autorów w jednej monografii jest naprawdę dużym osiągnięciem. Nie wszyscy autorzy wyrażają chęć do współpracy we wspólnym przedsięwzięciu; inni z kolei – mimo obietnic – nie dostarczają tekstu na czas, a jeszcze inni nie przysyłają go wcale.

Dopełnienie artykułów-rozdziałów przez dwóch autorów niemieckich uważam za pomysł wyśmienity. Dotyczy to tekstu L. Siebera (10 dan, sōke) charakteryzującego wraz z W. J. Cynarskim najstarszą europejską federację dalekowschodnich sztuk i sportów walki. Myślę także o pracy S. R. Hooge'a (6 dan, sōke), który wypowiedział się na temat rytmu ruchowego charakterystycznego dla wszystkich dalekowschodnich sztuki walki. Obaj Niemcy są – jak powszechnie wiadomo – ekspertami najwyższej rangi w swojej dziedzinie, dlatego też ich wypowiedzi podnoszą znacznie wartość merytoryczną książki.

Opiniowana monografia jest szczególnie ważna ze względu na swoją humanistyczną optykę. W dotychczasowych opracowaniach dotyczących sztuk i sportów walki zdecy-

¹ Niniejszy artykuł został opracowany w ramach badań statutowych Ds.58 nt. *Wartości i wzory kulturowe w sporcie – badania komplementarne*.

dowanie przeważało ujęcie pragmatyczne, dotyczące teorii treningu i teorii walki sportowej. Humanistyczna perspektywa pozwala ukazać owe formy walki – jak pisze K. Obodyński – w holistycznym świetle. Ułatwia recepcję, opis i wyjaśnienie uwarunkowań biologicznych, sprawnościowych, biomechanicznych, motorycznych, fizjologicznych, techniczno-taktycznych z punktu widzenia potrzeb emocjonalnych, intelektualnych, kulturowych i społecznych.

Z tego też powodu uwzględniono w książce ujęcia badawcze charakterystyczne dla filozofii, psychologii, socjologii, pedagogiki i religioznawstwa. Pojawiły się one w części III (Problemy psychologiczne i socjologiczne), w części IV (Refleksje dotyczące filozofii), w części V (Ujęcia interdyscyplinarne) i w części VI (Empiria i zastosowania praktyczne).

Owe fragmenty pracy zostały poprzedzone rozważaniami nad podstawami teoretycznymi i stanem badań w kontekście humanistycznej teorii dalekowschodnich sztuk walki (część I, Analizy teoretyczne). Uwzględniają też one perspektywę historyczną – od antyku do współczesności (część II, Badania historyczne).

Z analizy treści poszczególnych części wynika, że książka została gruntownie przemyślana pod względem strukturalnym i metodologicznym. Ich zawartość świadczy o znakomitej, wysoce profesjonalnej znajomości prezentowanych zagadnień.

Oceniana książka jest jedną z najlepszych, jakie się ostatnio pojawiły w polskiej literaturze przedmiotu. Teksty pióra K. Obodyńskiego, S. Sterkowicza, W.J. Cynarskiego, Z. Bujaka, A. Litwiniuka i innych nie wymagają rekomendacji. Reprezentują, jak zawsze, wysoki poziom merytoryczny.

Książka jest świadectwem stale rosnącej pozycji dalekowschodnich sztuk i sportów walki w kulturze i wychowaniu fizycznym w Polsce. Powinna wejść koniecznie do kanonu lektur obowiązkowych nie tylko studentów studiów wychowania fizycznego. Polecić ją trzeba nauczycielom i trenerom, działaczom i sportowcom oraz zwykłym miłośnikom sportu. Ludzie myślący, intelektualiści i artyści, którzy są dalecy od sportu, odkryją w książce nowy dla nich fascynujący świat kultury sportowej. Wnikną w głębsze humanistyczne pokłady dalekowschodnich sztuk i sportów walki, wartości kreowanych w salach gimnastycznych, mediach i w sztuce. Dotrą dzięki perspektywie humanistycznej do nowych prawd o człowieku i jego świecie.

Warto też podkreślić, że dalekowschodnie inspiracje religijno-filozoficzne i aksjologiczne, o których jest w książce mowa, mogą odegrać niezwykle pozytywną rolę na terenie sportu, szczególnie w sferze pedagogicznej, gdy formuje się i kształtuje postawy prozdrowotne i prospołeczne dzieci i młodzieży.

Powagę książki, ze względu na jej niezwykle istotną, nowatorską i kulturotwórczą perspektywę badawczą, wzmacnia indeks osób oraz wykaz literatury. Ułatwia to znacznie recepcję książki na akademickim i pozaakademickim gruncie.